

V Bruseli 30. mája 2024
(OR. en)

10459/24

ENER 259
COMPET 603
CLIMA 219
PROCIV 47
ENV 567

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	30. mája 2024
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	10244/24
Predmet:	Rozvoji udržateľnej infraštruktúry elektrizačnej sústavy – závery Rady (30. mája 2024)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o rozvoji udržateľnej infraštruktúry elektrizačnej sústavy, ktoré Rada pre dopravu, telekomunikácie a energetiku schválila na zasadnutí 30. mája 2024.

**Závery Rady o
rozvoji udržateľnej infraštruktúry elektrizačnej sústavy**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNAJÚC:

- Európsku zelenú dohodu a jej cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu EÚ do roku 2050 v súlade s cieľmi Parížskej dohody schválenými v záveroch Európskej rady z decembra 2019¹ a zakotvenými v európskom právnom predpise v oblasti klímy;
- Vyhlásenie z Versailles z 10. a 11. marca 2022², v ktorom sa zdôrazňuje energetická bezpečnosť a čo najrýchlejšie postupné ukončenie závislosti EÚ od ruských fosílnych palív, najmä dokončením a zlepšením prepojenia európskych plynárenských sústav a elektrických sietí a úplnou integráciou elektrizačných sústav v celej EÚ;
- závery Európskej rady z apríla 2024³, v ktorých sa zdôrazňuje význam vytvorenia skutočnej energetickej únie, čo si bude okrem iného vyžadovať značné technologické zavádzanie sústav, uskladňovania a prepojení a investície do nich;
- oznámenie Komisie o REpowerEU o znižovaní závislosti od ruských fosílnych palív, urýchlení transformácie energetiky a ďalšej integrácii trhu s energiou⁴;

¹ <https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2019/12/12/european-council-conclusions-12-december-2019/>

² <https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2022/03/11/the-versailles-declaration-10-11032022/>

³ <https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2024/04/18/european-council-conclusions-17-and-18-april-2024/>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=COM:2022:230:FIN>

- zásadu prvoradosti energetickej efektívnosti zakotvenú v smernici o energetickej efektívnosti;
- možnosť členských štátov podľa revidovanej smernice o energii z obnoviteľných zdrojov zjednodušiť postupy vydávania povolení pre projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a pre potrebné infraštruktúrne projekty, a to aj vytvorením „oblastí zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov“;
- ciele prepojenia elektrických sietí uvedené v nariadení o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy⁵;
- transeurópske energetické siete (TEN-E), ktoré prispievajú k zavádzaniu cezhraničnej infraštruktúry prostredníctvom výberu projektov spoločného záujmu a projektov vo vzájomnom záujme tým, že navrhujú spôsoby zjednodušenia a urýchlenia postupov vydávania povolení a oprávnení a vhodného regulačného prístupu a poskytujú prístup k finančným prostriedkom EÚ prostredníctvom Nástroja na prepájanie Európy v oblasti energetiky;
- potrebu zohľadniť jedinečnú situáciu menej prepojených, neprepojených, okrajových, najvzdialenejších alebo izolovaných regiónov a členských štátov; ako aj tých, ktoré sa nachádzajú na vonkajších hraniciach EÚ, susedia s krajinami, ktoré predstavujú priamu hrozbu pre členské štáty alebo európsku bezpečnosť, najmä od útočnej vojny Ruska proti Ukrajine;
- oznámenie Komisie z novembra 2023 o akčnom pláne EÚ pre elektrizačné sústavy, v ktorom sa identifikujú výzvy a navrhujú okolnostiam prispôsobené opatrenia a odporúčania, ktoré by sa mohli vykonať v nasledujúcich 18 mesiacoch s cieľom splniť ciele Únie do roku 2030⁶;

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj?locale=sk>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=COM:2023:757:FIN>

- správu Európskej environmentálnej agentúry o európskom posúdení klimatických rizík z 11. marca 2024 a oznámenie Komisie z 12. marca 2024 s názvom Riadenie klimatických rizík – ochrana osôb a prosperity, v ktorých sa zdôrazňuje potreba posilniť plánovanie členských štátov v oblasti klimatických rizík v odvetví energetiky vzhľadom na to, že zmena klímy bude naďalej vyvíjať značný tlak na európsku energetickú infraštruktúru;
- smernicu o odolnosti kritických subjektov⁷ a smernicu o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne kybernetickej bezpečnosti v Únii (NIS 2)⁸;
- závery Európskej rady z marca 2024⁹, v ktorých sa vyzýva Rada, aby pokračila v práci, a Komisia, aby spolu s vysokým predstaviteľom navrhla opatrenia na posilnenie pripravenosti a reakcie na krízy na úrovni EÚ v rámci celospoločenského prístupu zohľadňujúceho všetky riziká, s ohľadom na zodpovednosti a kompetencie členských štátov a s cieľom vypracovať budúcu stratégiu pripravenosti;

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>.

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>.

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2024/03/22/european-council-conclusions-21-and-22-march-2024/>.

- spoločnú správu agentúry ACER a Európskej environmentálnej agentúry z októbra 2023 s názvom Riešenia flexibility na podporu dekarbonizovanej a bezpečnej elektrizačnej sústavy EÚ¹⁰;
- desaťročný plán rozvoja sústavy z roku 2024 a nedávno uverejnené plány rozvoja sústavy na mori;
- oznámenie Komisie s názvom Pohon pre klimaticky neutrálne hospodárstvo: stratégia integrácie energetického systému EÚ¹¹ a smernicu¹² a nariadenie¹³ o vodíku a plyne, ktoré zahŕňajú koordinovanejšie a integrovanejšie plánovanie medzi rôznymi nosičmi energie, a smernicu o podpore energie z obnoviteľných zdrojov¹⁴;
- oznámenie Komisie z apríla 2024 s názvom Dialógy o prechode na čistú energiu – hodnotenie/Silný európsky priemysel pre udržateľnú Európu¹⁵;
- Fórum pre energetickú infraštruktúru, ktoré sa koná každý rok v Kodani, a špecializovanú platformu, ktorá bude pravidelne monitorovať pokrok a podávať správy o plnení akčného plánu EÚ pre elektrizačné sústavy na výročnom zasadnutí uvedeného fóra;

¹⁰ <https://www.eea.europa.eu/publications/flexibility-solutions-to-support>.

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=COM:2020:299:FIN>

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52021PC0803>

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=COM:2021:804:FIN>

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32023L2413>

¹⁵ https://commission.europa.eu/publications/clean-transition-dialogues-stocktaking-strong-european-industry-sustainable-europe_en

- aktualizované národné energetické a klimatické plány na rok 2024, ktoré majú pripraviť členské štáty, so zameraním na potrebu jasných cieľov, opatrení a investícií na posilnenie elektrizačných sústav na úrovni distribúcie aj prenosu, ako aj ich prepojení;
- oznámenie Komisie z februára 2024 o ciele v oblasti klímy do roku 2040 a ceste ku klimatickej neutralite do roku 2050¹⁶ a sprievodné posúdenie vplyvu, v ktorom sa okrem iného odkazuje na investície potrebné do sústav v dôsledku narastajúcej elektrifikácie našich hospodárstiev;
- správu Enrica Letta z apríla 2024 s názvom Oveľa viac než len trh, v ktorej sa okrem iného vyzýva na väčšiu integráciu trhov, spoločné opatrenia a vybudovanie spoľahlivej siete infraštruktúry pokrývajúcej celý kontinent, čo by sa uľahčilo integrovaným plánovaním a financovaním z prostriedkov EÚ;
- nasledujúce závery Rady nemajú vplyv na žiadne budúce rokovania o viacročnom finančnom rámci.

¹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=COM:2024:63:FIN>

- I. Smerom ku koordinovanej, prepojenej a integrovanej európskej elektrizačnej sústave
1. UZNÁVA kľúčovú úlohu prepojenej, integrovanej a synchronizovanej¹⁷ európskej elektrizačnej sústavy pri zaistovaní bezpečného systému, hladkého fungovania vnútorného trhu, konkurencieschopnosti EÚ a sociálno-ekonomického rozvoja a pri dosahovaní cieľov EÚ v oblasti energetiky a klímy; v tejto súvislosti ZDÔRAZŇUJE potrebu zachovať jasné cenové signály v rámci členských štátov i medzi nimi; a zabezpečiť efektívne nasadenie zariadení;
 2. PODČIARKUJE, že plne integrovaný, prepojený a synchronizovaný európsky elektroenergetický systém možno dosiahnuť len vtedy, ak sa infraštruktúra elektrizačnej sústavy EÚ zavedie a využije čo najúčinnnejšie a najefektívnejšie na výmenu energie, a to aj prostredníctvom flexibility a iných bezdrôtových riešení, aby sa čo najviac zmiernili celkové systémové náklady, ktoré znášajú domácnosti a podniky;
 3. ZDÔRAZŇUJE, že je ešte potrebné prijať rozhodné kroky na dosiahnutie plne integrovaného, prepojeného a synchronizovaného európskeho elektroenergetického systému s cieľom ďalej zvýšiť bezpečnosť dodávok energie, odolnosť elektrizačnej sústavy, ako aj konkurencieschopnosť a dekarbonizáciu; POUKAZUJE NA TO, že je potrebné zohľadniť osobitosti neprepojených členských štátov alebo nedostatočne prepojených, okrajových, najvzdialenejších alebo izolovaných regiónov; VYZÝVA Komisiu, aby bezodkladne vykonala príslušné opatrenia akčného plánu EÚ pre elektrizačné sústavy v úzkej spolupráci so všetkými relevantnými aktérmi;

¹⁷ Odkazy na prepojený, integrovaný a synchronizovaný európsky elektroenergetický systém sa týkajú kontinentálnej synchronnej oblasti (predtým UTCE) a konečnej dohody o synchronizácii s pobaltskou sústavou do februára 2025. Dopĺňa a nevylučuje potrebu väčšieho prepojenia a integrácie samostatných synchronných systémov v EÚ, konkrétne Cypru, Írska, severského systému a iných ostrovov v Európskej únii.

4. **PODČIARKUJE** potrebu celistvého, dlhodobého, koordinovaného, zlepšeného a integrovaného plánovania infraštruktúry elektrizačnej sústavy na európskej úrovni, ktoré sa bude vzťahovať na 10-ročný aj 20-ročný horizont, pričom sa zohľadnia vnútroštátne a európske ciele v oblasti dekarbonizácie, ako aj projekty na mori aj na pevnine vrátane hybridných projektov, ktorých pokrok je potrebné monitorovať, aby sa zabezpečilo rýchle plnenie cieľov EÚ v oblasti klímy a energetiky;
5. **VYZDVIHUJE** význam prepojenia koordinácie národných plánov prostredníctvom prístupu zdola nahor na regionálnej úrovni s európskym prístupom;
6. **ZDÔRAZŇUJE**, že je potrebné zvážiť anticipačné investície do sústavy, aby bolo možné vyhnúť sa prekážkam v budúcich žiadostiach o pripojenie, pokiaľ ide o výrobné zariadenia a zariadenia využívajúce flexibilitu, ako aj dopyt, a zároveň ich vyvážiť s rizikom potenciálnych uviaznutých aktív;
7. **POUKAZUJE NA TO**, že je dôležité zabezpečiť celistvé a integrované plánovanie pri všetkých nosičoch energie so zreteľom na budúce energetické potreby, uplatňovať zásadu prvoradosti energetickej efektívnosti, zabezpečiť koordináciu medzi úrovňami prenosu a distribúcie a zohľadniť význam toho, aby odvetvie energetiky bolo v dostatočnom predstihu pred rokom 2050 v zásade zbavené fosílnych palív, ako aj to, že je dôležité zamerať sa na dosiahnutie úplne alebo prevažne dekarbonizovaného globálneho elektroenergetického systému v 30. rokoch 21. storočia a na rozšírenie infraštruktúry elektrizačnej sústavy;
8. **VYZDVIHUJE** dôležitosť intenzívnejšej spolupráce medzi členskými štátmi a integrovaného prístupu medzi všetkými aktérmi v hodnotovom reťazci s cieľom optimalizovať priestorové plánovanie a jeho využívanie na mori i pevnine; ako aj význam koordinovaného námorného priestorového plánovania; **NABÁDA** na využívanie rôznych súvisiacich iniciatív, ako je Iniciatíva pre širšiu oblasť Severného mora (GNSBI), Helsinská komisia (HELCOM) a Komisia Oslo-Paríž (OSPAR); **ZDÔRAZŇUJE** význam regionálnej spolupráce, pokiaľ ide o plánovanie infraštruktúry sústavy a konečné aktualizované národné energetické a klimatické plány;

9. PODČIARKUJE, že záväzok voči sústavám a ich financovanie, a to aj na úrovni EÚ, ako aj súkromné financovanie by mali byť primerané a založené na dlhodobom plánovaní v súlade s cieľom dosiahnuť nulovú čistú bilanciu emisií do roku 2050;
10. OPÄTOVNE ZDÔRAZŇUJE potrebu rýchleho a dôsledného vykonávania a presadzovania pravidiel EÚ s cieľom posilniť dôveru v plne integrovaný, prepojený a synchronizovaný európsky elektroenergetický systém v záujme dosiahnutia skutočnej energetickej únie, ktorá je kľúčovým prínosom investícií do elektrizačných sústav;
11. NABÁDA Komisiu a členské štáty, aby stavali na iniciatívach na posilnenie a rozšírenie distribučných sústav s cieľom integrovať decentralizovanú energiu z obnoviteľných zdrojov a flexibilné zdroje a uspokojiť nový dopyt spojený s elektrifikáciou, ako aj koordinovanejším spôsobom zaistiť bezpečné dodávky elektrickej energie spotrebiteľom¹⁸ a podporovať šírenie najlepších postupov pri plánovaní distribučnej siete, napr. subjektom PDS EÚ;
12. POUKAZUJE NA narastajúci problém preťaženia sústavy na úrovni distribúcie aj prenosu, ktorý si môže okrem rozšírenia sústavy vyžadovať prístup, ktorý zabezpečí dostatočnú primeranosť, ako aj riešenia v oblasti flexibility;

¹⁸ Opatrenia akčného plánu pre elektrizačné sústavy: subjekt PDS EÚ podporí prevádzkovateľov distribučných sústav pri plánovaní sústav mapovaním existencie a charakteristík plánov rozvoja distribúcie (polovica roku 2024).

13. V tejto súvislosti VYZÝVA Komisiu, aby:

- (a) posilnila rámec, ktorý poskytuje regulačné prostredie spĺňajúce požiadavky dohodnutých ambícií v oblasti dekarbonizácie, a zároveň uľahčila anticipačné investície;
- (b) v úzkej spolupráci s prevádzkovateľmi prenosových a distribučných sústav vypracovala implementačný program na podporu členských štátov pri odstraňovaní hlavných prekážok efektívneho využívania a zavádzania infraštruktúry elektrizačnej sústavy a pri riešení preťaženia siete na úrovni prenosu a distribúcie, okrem iného rozvojom siete, zjednodušením administratívneho plánovania a postupov vydávania povolení;
- (c) ďalej posilnila regionálny prístup k plánovaniu infraštruktúry elektrizačnej sústavy a kombinovala ho s celoeurópskym prístupom, v prípade potreby aj s partnerskými krajinami, s dlhodobou perspektívou a koordináciou prostredníctvom prioritných koridorov, štyroch skupín na vysokej úrovni¹⁹ a prípadne ďalších formátov regionálnej spolupráce;
- (d) posúdila opatrenia na regionálnej úrovni aj na účely výmeny najlepších postupov medzi členskými štátmi, regulačnými orgánmi a predkladateľmi projektov s cieľom podporiť regionálnu spoluprácu²⁰ a integráciu sústav;
- (e) predložila posilnený rámec na zvýšenie transparentnosti, výsledovateľnosti a primeraného nezávislého dohľadu nad celým procesom plánovania a rozvoja prenosovej sústavy posilnením súčasnej štruktúry riadenia, a to zabezpečením posúdenia a plánovania potrieb európskej sústavy, ktoré sú v súlade s cieľmi EÚ v oblasti klímy a energetiky a spĺňajú ciele dekarbonizácie;

¹⁹ BEMIP, CESEC, NSEC, juhozápadná Európa.

²⁰ Napríklad: Päťstranné energetické fórum.

- f) s cieľom uľahčiť rozvoj sústavy zabezpečila, aby uvedený nezávislý dohľad viedol k vytvoreniu nástroja prognózovania potrieb sústavy a súvisiacich investičných potrieb na ceste ku klimatickej neutralite na úrovni EÚ do roku 2050;
 - g) podporovala flexibilné využívanie energie, posilnila reakciu na strane spotreby a uskladňovanie energie a začala reflexie týkajúce sa rámca pre sieťové tarify;
14. VYZÝVA Komisiu a členské štáty, aby zvýšili súlad medzi desaťročným plánom rozvoja sústavy, plánom rozvoja sústavy na mori a národnými a regionálnymi plánmi rozvoja sústavy, ako aj konzistentnosť a komplementárnosť s národnými energetickými a klimatickými plánmi;
15. VYZÝVA Komisiu, aby posúdila a identifikovala nedostatky a v prípade potreby vypracovala opatrenia na zlepšenie rámca riadenia na úrovni EÚ, pokiaľ ide o plánovanie, výber a realizáciu cezhraničnej infraštruktúry, najmä v rámci procesu desaťročného plánu rozvoja sústavy a s prihliadnutím na stanoviská agentúry ACER;
16. VYZÝVA sieť ENTSO-E, aby pri podávaní správ o desaťročnom pláne rozvoja sústavy a budúcich verziách tohto plánu využila získané poznatky a spätnú väzbu zainteresovaných strán, a VYZÝVA Európsku komisiu, aby zvážila navrhnutie dlhšieho časového horizontu pre budúce plány rozvoja sústavy;

17. VYZÝVA členské štáty, aby:

- (a) zabezpečili koncepciu zohľadňujúcu ochranu prírody s cieľom zosúladiť zrýchlenie rozvoja sústavy a rozširovanie výroby, uskladňovania, flexibility a dopytu s ochranou životného prostredia a biodiverzity;
- (b) zabezpečili prístup k transformácii energetiky zameraný na ľudí a úzko zapojili občanov, občianske energetické spoločenstvá a komunity vyrábajúce energiu z obnoviteľných zdrojov do rozvoja energetickej infraštruktúry a prehodnocovania postupov pre kapacity pripojenia a prístupu do sústavy s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky pre ostatných účastníkov trhu;
- (c) podnecovali a podporovali prevádzkovateľov prenosových sústav a prevádzkovateľov distribučných sústav pri posilňovaní ich spolupráce a rozvoji nových projektov v oblasti sústav vrátane inteligentných sústav všade tam, kde sú potrebné, a pri posilňovaní, udržiavaní, digitalizácii a modernizácii existujúcich sústav, ako aj pri využívaní flexibility, pričom sa zohľadní potreba riešiť výzvy súvisiace s prechodom od centralizovanej k distribuovanej a prerušovanej výrobe energie;
- d) sa naďalej usilovali o otvorený a integrovaný cezhraničný obchod s energiou a vzájomnú závislosť, čo umožní tranzitné toky medzi členskými štátmi a partnermi a dobre fungujúci vnútorný trh s elektrinou, ktorý možno dosiahnuť okrem iného zabezpečením voľného toku energie v rámci členských štátov a medzi nimi;

18. VYZÝVA prevádzkovateľov prenosových sústav a prevádzkovateľov distribučných sústav, aby riešili preťaženie siete v rámci členských štátov na úrovni prenosu a distribúcie, ako aj v celej EÚ;

II. Energetická bezpečnosť a odolnosť energetickej infraštruktúry

19. UZNÁVA dôležitosť silného, prepojeného, nezávislého, spoľahlivého a bezpečného európskeho energetického systému, ktorý prispieva k otvorenej strategickej autonómii a konkurencieschopnosti Európy;
20. VÍTA úspešné dokončenie záťažového testu kritickej infraštruktúry v odvetví energetiky na základe spoločných zásad podľa odporúčania Rady z decembra 2022 o celoúnijnom koordinovanom prístupe k posilneniu odolnosti kritickej infraštruktúry²¹;
21. ZDÔRAZŇUJE, že energetický systém v Európe treba chrániť pred novými hrozbami, ktorým čelí od roku 2022. Tieto hrozby viedli k novému chápaniu bezpečnosti a odolnosti európskeho energetického systému a potreby koordinovaného súboru opatrení v oblasti energetickej bezpečnosti;
22. PODČIARKUJE potrebu uceleného a účinného vykonávania právnych predpisov EÚ, ktoré sa týkajú bezpečnostných otázok vrátane rizík v oblasti kybernetickej bezpečnosti;
23. ZDÔRAZŇUJE, že systémová stabilita má kľúčový význam pre zaistenie bezpečnej a zabezpečenej prevádzky sústavy, a VYZÝVA prevádzkovateľov sietí, národné regulačné orgány alebo členské štáty, aby prijali nevyhnutné opatrenia v súlade s pravidlami vnútorného trhu;

²¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32023H0120\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32023H0120(01))

24. VYZÝVA Komisiu, aby pomáhala členským štátom a prípadne zmluvným stranám Energetického spoločenstva pri zlepšovaní bezpečnosti dodávok elektrickej energie, a to aj vzhľadom na fyzickú a kybernetickú bezpečnosť energetickej infraštruktúry, a aby vykonala ciele preskúmanie architektúry bezpečnosti dodávok elektrickej energie do EÚ z dlhodobého hľadiska so zameraním na pripravenosť na riziká, pričom zohľadní útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine, klimatické riziká a rôzne scenáre s nízkou pravdepodobnosťou, avšak s veľkým dosahom, ako aj nedávny vývoj a poznatky získané z energetickej krízy; UZNÁVA špecifické bezpečnostné riziká v členských štátoch, ktoré sa nachádzajú na vonkajších hraniciach EÚ a susedia s krajinami, ktoré predstavujú priamu hrozbu pre európsku bezpečnosť.
25. VYZÝVA členské štáty, aby posilnili spoluprácu medzi verejnými orgánmi a subjektmi v oblasti infraštruktúry na vnútroštátnej, regionálnej, európskej a medzinárodnej úrovni s cieľom chrániť a posilniť odolnosť infraštruktúry okrem iného proti hybridným hrozbám, a to aj na mori a pod morom;
26. VYZÝVA Komisiu, aby pri rozvoji energetickej infraštruktúry podporovala členské štáty v uplatňovaní zásady bezpečnosti už v štádiu návrhu, a to aj pokiaľ ide o inteligentné meracie systémy a dátovú komunikačnú infraštruktúru;
27. VYZÝVA Komisiu, členské štáty a príslušných partnerov, aby ďalej zlepšovali výmenu relevantných informácií o hrozbách a rušivých vplyvoch na kritickú energetickú infraštruktúru a hodnotové reťazce, a to aj z hľadiska vlastníctva;
28. VYZÝVA Komisiu a Európsku environmentálnu agentúru, aby vykonávali pravidelné európske posúdenia klimatických rizík;

III. Odstránenie nedostatkov v investíciách do infraštruktúry elektrizačnej sústavy

29. BERIE NA VEDOMIE bezprecedentné potreby investícií do elektrických sietí na úrovni prenosu aj distribúcie s cieľom zabezpečiť vysoko prepojený, integrovaný a synchronizovaný európsky elektroenergetický systém v záujme dosiahnutia cieľov EÚ v oblasti dekarbonizácie, konkurencieschopnosti a bezpečnosti dodávok energie;
30. BERIE NA VEDOMIE závery správy Enrica Lettu o vnútornom trhu, PODČIARKUJE úlohu prepojeného trhu s energiou pri podpore účinných politík v oblasti energetiky a klímy a VYZÝVA Komisiu, aby zvažila odporúčania v tejto správe týkajúce sa energetickej infraštruktúry;
31. VYZÝVA Komisiu, aby vypracovala ďalšie pokyny pre členské štáty, prevádzkovateľov prenosových sústav a prevádzkovateľov distribučných sústav týkajúce sa čo najlepšieho využívania existujúcich finančných prostriedkov EÚ pre prenosové a distribučné elektrizačné sústavy, ako aj hybridné projekty, a zároveň zvýšila prístupnosť postupu udeľovania finančných prostriedkov z Nástroja na prepájanie Európy a zefektívnila ho;
32. VYZÝVA Komisiu, aby poskytla informácie o skutočných investičných potrebách v súvislosti s elektrizačnými sústavami v porovnaní s finančnými prostriedkami, ktoré sú na ne vyčlenené, a aby hľadala spôsoby, ako zvýšiť celkové investície do infraštruktúry elektrizačnej sústavy;

33. ZDÔRAZŇUJE potrebu spoľahlivého Nástroja na prepájanie Európy s cieľom primerane reagovať na zvýšené investičné potreby pre projekty rozvoja sústav na pevnine a na mori a na ich podporu;
34. VYZÝVA Európsku investičnú banku, aby ďalej posilňovala iniciatívy a nástroje na financovanie a znižovanie rizika na účely podpory ďalšieho rozšírenia a modernizácie elektrizačnej sústavy;
35. KONŠTATUJE, že v záujme rozvoja výroby energie na mori nákladovo efektívnym spôsobom, ktorý maximalizuje celkové prínosy na európskej úrovni, je v niektorých morských oblastiach čoraz dôležitejšie pracovať nad rámec radiálnych spojení smerom k hybridnej zosieťovanej elektrizačnej sústave na mori prepojenej s rôznymi členskými štátmi; POZNAMENÁVA, že rozvoj infraštruktúry na mori nad rámec radiálnych spojení prináša aj rôzne nové výzvy v oblasti koordinácie a rozdelenia nákladov alebo rizika medzi dotknutými aktérmi; VYZÝVA Komisiu, aby posúdila tieto výzvy, zostávajúce nedostatky a to, či by bolo okrem vykonávania príslušných ustanovení potrebné predložiť v tejto súvislosti ďalšie spravodlivé a primerané návrhy;

36. SO ZÁUJMOM OČAKÁVA výsledky poradenstva Komisie o kolaboratívnych investičných rámcoch pre projekty sústav na mori a na pevnine vrátane hybridných projektov;
37. VYZÝVA Komisiu a sieť ENTSO-E, aby zabezpečili, že do usmernenia pre analýzu nákladov a prínosov projektov rozvoja elektrizačnej sústavy budú zahrnuté aj iné ako hospodárske prvky, ako je vnútroštátna a regionálna bezpečnosť dodávok energie, prenos, primeranosť sústavy, redispečing, flexibilita a znižovanie vplyvov skleníkových plynov a vplyvov na životné prostredie;
38. VYZÝVA Komisiu, aby podporovala členské štáty pri vypracúvaní komplexného európskeho prístupu k ponukovým oblastiam na mori tým, že členským štátom poskytne poradenstvo v rámci existujúceho regulačného rámca bez toho, aby boli dotknuté právomoci členských štátov, a to pri súbežných konzultáciách so zainteresovanými stranami;
39. ZDÔRAZŇUJE dôležitosť nákladovej efektívnosti a spravodlivej transformácie, aby dodatočné investície do infraštruktúry elektrizačnej sústavy nemali neprimeraný vplyv na konečných spotrebiteľov alebo daňovníkov;

IV. Rozsah a rýchlosť rozvoja infraštruktúry elektrizačnej sústavy

40. PODČIARKUJE, že urýchlenie postupov vydávania povolení pre elektrizačné sústavy má mimoriadny význam pre rozšírenie a urýchlenie rozvoja infraštruktúry elektrizačnej sústavy, pričom sa už v ranom štádiu procesu a počas neho vždy zohľadňuje vplyv na životné prostredie a občanov, a to spôsobom, ktorý zabezpečuje rovnováhu medzi rôznymi prvkami;
41. JE ZNEPOKOJENÁ predĺžením lehoty potrebnej na realizáciu súčasných projektov v oblasti infraštruktúry a DÔRAZNE NABÁDA na spoločné úsilie členských štátov o urýchlenie tohto procesu;
42. POUKAZUJE NA problém obmedzených výrobných kapacít a poskytovateľov služieb, ktorý vedie k vyšším nákladom a dlhším lehotám realizácie projektov v oblasti elektrizačných sústav, a VYZDVIHUJE potrebu ambiciózných opatrení zameraných na rozvoj silného európskeho hodnotového reťazca pre sústavy, ktorý prispeje ku konkurencieschopnosti a k strategickej autonómii EÚ a zároveň zachová otvorené hospodárstvo;
43. VYZÝVA Komisiu, aby preskúmala možnosti lepšieho zviditeľnenia verejného obstarávania komponentov sústavy na regionálnej alebo celoeurópskej úrovni s cieľom vyslať miestnemu priemyslu správne signály na zvýšenie výrobných kapacít; a v spolupráci s relevantnými aktérmi poskytla odporúčania týkajúce sa možnej úlohy harmonizovaných špecifikácií a noriem verejných súťaží pri urýchlňovaní a uľahčovaní postupov verejného obstarávania; ako aj aby v tejto súvislosti posúdila možnosť prispôbiť pravidlá EÚ v oblasti verejného obstarávania;

44. VYZDVIHUJE úlohu normalizácie pri urýchlenní rozvoja infraštruktúry elektrizačnej sústavy, znižovaní nákladov a uľahčovaní investícií, ako aj význam práce európskych normalizačných organizácií, a najmä zriadeného Fóra na vysokej úrovni pre európsku normalizáciu, a VYZÝVA na urýchlenné prebiehajúcej práce týkajúcej sa noriem pre infraštruktúru elektrizačnej sústavy, zohľadňujúc v tejto súvislosti úlohu inovácií;
45. ZDÔRAZŇUJE, že v strednodobom až dlhodobom horizonte je na urýchlenné výrobných procesov, minimalizáciu narušení dodávateľského reťazca a zvýšenné ich efektívnosti potrebná inteligentná normalizácia, a to pri súbežnom zabezpečenní dostupnosti komponentov sústavy v Európe; a NABÁDA Fórum na vysokej úrovni pre európsku normalizáciu, aby predložilo odporúčania a priority v oblasti normalizácie;
46. ZDÔRAZŇUJE, že v krátkodobom horizonte sú potrebné spoločné postupy v členských štátoch i medzi nimi na to, aby boli postupy viac kompatibilné a interoperabilné vo všetkých odvetviach vrátane vydávania povolení a obstarávania;
47. VYZDVIHUJE účasť výrobcov-spotrebiteľov na trhu EÚ s elektrinou a VYZÝVA Komisiu, aby posúdila potreby interoperability a možnosť normalizácie inteligentných spotrebičov na úrovni domácností;
48. VYZÝVA sieť ENTSO-E a subjekt PDS EÚ, aby posilnili spoluprácu s poskytovateľmi technológií s cieľom vypracovať spoločné technické špecifikácie do konca roka 2024 v rámci pracovnej dohody európskych normalizačných organizácií na zlepšenné viditeľnosti požadovaných a plánovaných nových sieťových projektov, ako aj na šírenie najlepších postupov na úrovni EÚ týkajúcich sa vydávania povolení;

49. VYZÝVA sieť ENTSO-E a subjekt PDS EÚ, aby posúdili pridanú hodnotu návrhov funkčných verejných súťaží a na základe tohto posúdenia vydali nezáväzné usmernenia pre svojich členov;
50. ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité vytvárať miestne prínosy s cieľom zvýšiť akceptáciu elektrizačných sústav zo strany verejnosti, napr. zahrnutím environmentálnej koncepcie; V tejto súvislosti VYZÝVA členské štáty, aby riadne vykonávali ustanovenia o komunitách vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov a občianskych energetických spoločenstiev a aby sa pripojili k Paktu o angažovanosti a vykonávali ho s cieľom zabezpečiť včasné a pravidelné informovanie a účasť verejnosti na projektoch rozvoja elektrizačnej sústavy, ako aj zapojenie miestnych subjektov a území;
51. VYZÝVA na urýchlenie postupov vydávania povolení, zefektívnenie postupov verejných súťaží, postupov verejného obstarávania, posilnenie administratívnych kapacít a digitalizáciu príslušných procesov;
52. VYZÝVA Komisiu, aby posúdila a určila opatrenia na urýchlenie príslušných postupov vydávania povolení pre infraštruktúru elektrizačnej sústavy, pričom je potrebné venovať pozornosť súdržnosti rámca pre energetiku, prírodu a životné prostredie;
53. ZDÔRAZŇUJE dôležitosť dostupnosti náležite kvalifikovanej pracovnej sily;
54. NABÁDA orgány verejnej správy, aby sprístupnili údaje na posudzovanie vplyvov na životné prostredie s cieľom urýchliť a uľahčiť postupy vydávania povolení.
